

GENERALE SYNODE VAN "DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND" TE MIDDELBURG.

Volgens opdracht der Generale Synode in het jaar 1893 te Dordrecht gehouden, brengen de Geref. kerken te Middeldburg A, B, C, ter kennis aan de Geref. kerken in Nederland, dat de e. k. Generale Synode D. V. zal gehouden worden op

DINSDAG 11 AUGUSTUS en volgende dagen,

terwijl nadere aanwijzingen later zullen worden bekend gemaakt. Omdat het Agendum tijdig verzonden kan worden, verzoeken zij van de Scribae der a. s. Provinciale Synoden

voór Zondag 14 Juni

aan het adres van den laatstondergeteekende opgave van namen en woonplaatsen der afgevaardigden hunner Synode en van de door haar ter behandeling voorgestelde punten, met alle andere stukken, die tijdens de Synode ter tafel dienen te zijn, en tevens van de Deputaten der laatstgehoudene Generale Synode toezending van de Rapporten en opgave van de namen der Rapporteurs.

Namen de Kerkeraden,
A. LITTOOIJ,
W. H. OOSTEN,
J. D. V. D. VELDEN.

P. S. De Kerkeraden verzeken andere leden, dit wel te willen overnemen.

Buitenland.

Engeland. Het oordeel van een Engelschman over de Transvaalsche toestanden.

Het is inderdaad verheffend op te merken, hoe men in Christelijke kringen in Engeland toont aan de Transvalers recht te kunnen laten wederbaren, en dat niettegenstaande de nationale trots zich moet gekrenkt gevoelen, nu ten tweeden male Engelschen zulk een gevoelige les van de Transvalers ontvingen.

Het Christelijk Engeland zegt: «de grootste ramp zou geweest zijn, indien Dr. Jameson's aanslag ware gelukt. Niet weinig is men ook in Christelijke kringen verontwaardigd over het gedicht van den benoemden 'poet Loureate' Austin, die in smakelooze verzen de schanddaad van Jameson zocht te verheerlijken en wel in dezer voege:

«Wanneer menschen van ons eigen bloed omvallen, om onze maatschappij ter hulpe te smellen, zal de Hemel ons niet afhouden van de redding, welke zij een roof noemen.»

Na heeft de Engelse regering het onbeschaamd optreden van Jameson veroordeeld: zal nu ook de hofpoot verhoedend, misschien wel afgezet worden?

Eigenaardig is het te vernemen, hoe de Engelse Christelijke pers over het kerkelijk en godsdienstig leven der Transvaalsche boeren oordeelt. Op den voorgroond plaatst men — wij laten het betoog in een Engelsch blad — dat de boeren kinderen zijn van de reformatie, zoolwat van Fransen als van Nederlanderschen oorsprong. Dat er onder de boeren velen van Hugonooten afstammen, blijkt uit de namen van Rousseau, de Villiers, le Roux, Joubert, Celliers enz. Het presbyteriaansche is in het kerkelijk leven der Transvalers zuiver bewaard gebleven, en er is een gedurige strijd tegen alle vormen, waaronder zonde en ongerechtigheid zich in het aangroeiende en voorspoedige land voordoen. Het getuiseerde leven der Transvalers is zeer primitief en in vele opzichten zijn de gewoonten van hun leven in hun eenvoudige looms hutten niet ver verschillen boven die van de zwarte bevolking. Natuurlijk kan men de godsdienstige overtuiging der Transvalers niet waardeeren, als men de «modern thought» is toegegaan. Daarom spreekt het blad er van, dat het godsdienstig geloof der Transvalers is overdekt met een dikke laag van bijgeloof, terwijl hun godsdienstige denkbeelden voor zeer onvolmaakt worden uitgekeken. Zij zijn inderdaad kinderen der natuur... van de natuur in haar strengste vormen.

Men meent dit te moeten verklaren uit hun leven in het open veld — uit hun strijd met de krachten der natuur. De koude, strenge leerlingen van het Hyper-Calvinisme, hebben een eigenaardige bekoring voor de boeren, en voor alle dingen hebben zij er behagen in te lezen van het oordeel Gods en van de vaardigheid des Heeren om kwaadaadigers te straffen. Zij zijn opgevoed in een zeer strenge school, en de bezwaardheden en angsten die hunne vaderen doorstonden, staan hun levendig voor den geest.

Met dat al verklaart men den Transvaalschen boer voor «godsdienstig», hij houdt den Sabbath, hij onderhoudt elke andere ordening Gods, en is een vlijtig en gezet lezer van zijn Hollandschen Bijbel en van zijn Psalmboek. De wijze, waarop de boeren in het Hervormde genootschap kerk houden, wordt «werkelijk» genoemd en voor menigen een «beproeving».

Weinige leeraars van de Hervormde kerk (een tak van de Staatskerk in Nederland) preken uit het hoofd. In den regel lessen zij hunne predikanten en somtijds ook hunne geboden. De leeraars worden door de leden der kerk in loofgeere gehouden, en dit niet alleen door de leden der kerk welke zij dienen, maar ook door hen, die tot andere kerkformaties behooren, als de Gereformeerde kerk, of de United Church van de Kaapkolonie, en de Doppekerk; waarvan president Kruger een getrouw lid is.

Over het algemeen zijn de boeren voorbeeldig getrouw in het vervullen van de plichten van hun godsdienst. De predikant bezoekt tweemaal in het jaar met een ouderling de leden der gemeente onmiddellijk voor het Avondmaal. Ook ziet men zeer goed toe, wie men tot het Avondmaal toelaat. Het jonge volk ontvangt jaren achtereen Catechetisch onderwijs. Het vervien van het Avondmaal wordt veertien dagen te voren aangekondigd, en in den loop, en op den Zondag voor het Avondmaal houdt men een voorbereiding, waarbij aan het einde de mannen die voornemens zijn tot het Avondmaal te komen, op de vragen die hun gedaan worden hebben te antwoorden, nl. of zij met hun gansche hart volharden in de leer die zij beïden, of zij een Christelijk leven wenschen te leiden en of zij zich aan de kerkelijke tucht wenschen te onderwerpen. Allen, die leden van de Gereformeerde kerk wenschen te worden, worden regelmatig onderwezen in de Christelijke geloofsleer volgens de Nederlandsche Geloofsbelijdenis en den Heidelbergischen Catechismus, en ook in de Bijbelsche historie, alsmede in den oorsprong en de voortgang der reformatie van de Christelijke kerk. Na een daggelijk onderzoek ondergaan zij lessen, worden zij, wanneer aan de eischen voldaan werd, plechtig in het openbaar toegelaten tot de vestiging.

Voorts beschrijft het Engelsche blad hoe de Transvaalsche boer zeer gezet is in het houden van des Heeren Avondmaal. Als die tijd aanbreekt, worden alle andere zaken op den achtergrond gedrongen. Men moet een groote voorraad vergaderen voor de dikwerf lange reis, en daarbij behorende maatregelen genomen te worden voor het bestier der boerderij in de afwezigheid van het grootste deel van het gezin. Eindelijk is de dag van het vertrek aangebroken en de landelijke wagen zonder veeren wordt met 10 à 12 juk ossen gespannen, om de geheele huishouding in staat te stellen de kerk en het nachmaal bij te wonen, al is men er 50, 80 ja 100 mijlen van verwijderd. De boer doet dan in zijne kleeding denken aan de Kwakers in Engeland; zijn kleeding is, evenmin als zijn theologie, medegegaan met den intellectuellen voortgang dezer eeuw.

Daarna gaat het blad de Transvalers voorstellen als menschen, die de hartstocht van waarheid en menschelijkheid niet kennen. Er waar wordt die beschuldiging gegrond? Omdat zij vasthouden aan den Bijbel als Gods Woord, en van de moderne critiek niets willen weten. En wat de hartstocht voor menschelijkheid aangaat, al weten wij zeer wel, dat de houding der boeren tegenover de «naturellen» te wenschen overlaet, een Engelschman moet zich schamen iets dergelijks te zeggen. De schamtelooze politiek, die Engeland dreef tegenover de Transvaal, de gruwelen, die de «Chartered Company» bedreef tegen de Kafirs, moesten de Engelschen doen zwijgen over het gebrek aan humaniteit bij de Transvaalsche boeren.

Wanneer de gezinnen in ossenwagens bij de kerk gekomen zijn, worden er tenten opgeslagen, waarin zij dan eenige dagen vertoeven. Zulk een kerkgebouw, omringd door vele tenten, moet een eigenaardig gezicht opleveren.

Voorts deelt de Engelsche schrijver mede, dat geen Avondmaal gehouden wordt, dan nadat de kerkeraden is vergaderd geweest om te onderzoeken, of de leden der gemeente tot 's Heeren ditsch mogen worden toegelaten. Verder wordt er nog gewag gemaakt van de wijze, waarop het Avondmaal gehouden wordt, hetgeen wij zeer wel met stilzwijgen kunnen voorbijgaan, omdat juist dezelfde vorm gevolgd wordt als bij ons.

De leeringen van de Hervormde kerk worden door de andere takken der Nederlandsche Gereformeerde kerk voor eenigszins onrechtvaardig gehouden, en vele van hare leeraren en van hare leden hebben het Arianisme of het semi-Arianisme aangenomen. Daarom is de toekomst dier kerk niet helder.

Wij laten het hierbij, na er op te hebben gewezen, dat hetgeen de Engelschen, ook de Engelse Christenen, niet in de Transvalers kunnen dragen, wij juist houden voor de bron van hun kracht.

Frankrijk. Plan voor een nieuw s.g. parlement van godsdiensten.

Het parlement van godsdiensten dat in Chicago in 1893 gehouden is, wil men in 1900 herhalen, wanneer er eene wereldtentoonstelling te Parijs gehouden zal worden. Een zekere abt Charbonnel wil zich voor de zaak spannen en heeft zich daarom tot verschillende personen met eene circulaire gewend. In de *Revue laïque* heeft genoemde abt eenige antwoorden geplaatst, die hij op zijne circulaire kreeg. De heer Jules Simon vreesde, dat men in het parlement zal gaan redetwisten over leerstukken. De heer Vogué is van oordeel, dat men zich vooral over de zaak niet kan uit spreken. Daarentegen is de heer Max Leclere zeer met het plan ingenomen, maar hij meent, dat het parlement den broederband tusschen de menschen nauwer zal aanhalen, en in staat zal zijn, om vele vooroordelen te doen wijken.

Een brief van den hoogleeraar Sabatier, deken der protestantsche theologische faculteit, bevat eene instemming met het denkbeeld, terwijl ook de opperrabijn, de heer Zadoc Kahn, er zijn zegel aan hecht.

Ook onder zijn Roomsche geloofsgenooten ontbreekt het pater Charbonnel niet aan toewijding. Zelfs toont de abt Lemire, lid van de kamer van afgevaardigden, dat hij met het denkbeeld zeer ingenomen is. De bekende pater Didon is wel voor een parlement van godsdiensten, maar hij voorziet groote moeilijkheden. Integendeel verklaarde de kardinaal Meignan, aartsbisschop van Tours, op eene befefde manier, dat hetgeen te Chicago gelukt is, te Parijs zou mislukken. Zou denk er ook de bisschop van Angers, Mathieu over, die zich volgenderwijze over het parlement uitlaat: De Franschen zijn onvatbaar voor het oprechte liberalisme en voor den ernst waardoor alleen het succes kan verzekerd worden van eene poging, die even nieuw als verdacht is aan zoovele achtbare personen.

Tot onzen spijt bemerkten wij niet, dat men in Gereformeerde kringen zich tegen het plan van den pater principieel verzet.

Eigenaardig is het, dat men het parlement van godsdiensten als aanhangsel van de wereldtentoonstellingen maken wil. Die tentoonstellingen zijn in den grond niets anders dan kermissen op groote schaal. Ook gelooven wij, dat wanneer men in 1900 zulk een parlement ziet aasmaken, men eene repetitie te wachten heeft, van wat te Chicago reeds werd opgedischt. Waarschijnlijk zullen te Parijs ongeveer dezelfde menschen spreken als die te Chicago het woord voerden.

WINCKEL.

Voer Kinderen.

EEN REIS IN DE MIDDELEEUWEN.

XIV.

NOG GEEN REIS.

«Als iemand verre reizen doet, Dan kan hij wat verhalen.»

Zoo zegt het liedje, en had het voor 6 eeuwen al bestaan, dan ware 't zeker toegepast op de Polo's, nu zij eindelijk naar hun vaderland voorgedrongen zijn.

Te Giana hadden ze indertijd het eerst den grond van Azië betreden. Te Trapuntum seiden ze, na vele jaren, die werelddeel vader waerde. De heeren en de terragrisa alleën strekten zich zeker uit over een 10,000 mijlen (kilometers) en dat in die tijden! Maar daarbij moesten dan nog gevred worden de vele groote reizen, die zoolks we sagen, Marco Polo op last van Koeblak-kaan onderaan, tijdens de zeventien jaren, die onze Venetiaan in Azië doorbracht. Telt men al die reizen te water en te land er bij, dan komen we zeker tot zeer ver over de honderdduizend mijl. En daar de reis meest door nog vrij onbekende landen ging, hadden de Polo's gewis later heel wat te vertellen.

Toen dan ook de Polo's, heel wat ouder dan toen zij heengingen, veranderd ook, maar nog gezond en wel, in Venetië terugkeerden, liep alles uit om hen te zien en te spreken. Vrienden

den en bekenden stroomden van alle zijden toe, om zich te overtuigen, dat werkelijk de Polo's na zooveel jaren en uit zulke verre landen, veilig waren weergekeerd en wezenlijk in levenden lijve weer in Venetië rondvoeren. (Want men bereikt daar elkander veelal per gondel, gezegd schuit.)

Natuurlijk moesten al de vrienden op de hoogte gesteld worden van 't geen de reizigers gezien en beleefd hadden. Met open ooren zaten allen te luisteren, maar menigien haalde nu en dan de schouders op en dacht: Ze vergrooten het zeker een beetje of weten het niet zo net meer, en dichten er nu maar wat bij. Ook kwamen er telkens vele nieuwsgierigen, die, al waren ze geen kennissen, toch ook graag veel hooren wilden. Weldra droeg Marco Polo onder hen den bijnaam van *Messer Milione* dat is *mijnheer Miljoen*. Dat kwam, doordat hij in zijn verhalen zoo vaak het woord «miljoen» moest gebruiken b.v. als hij vertelde van het ontzaglijk inkomen, dat de Khaan had, of van zieden met meer inwoners dan menige staat in Europa bevatte. In ons werelddeel rekende men toen meestal hoogstens bij duizenden.

Veel rust scheen onze reizigers echter niet beschoren. Want nauwelijks waren de bezoekers wat geminderd, en was de eerste weelust wat bevredigd, of er brak oorlog uit.

Italië is eerst in de laatste tijden een koninkrijk geworden. De oulvers van onze lezers zullen zich misschien nog herinneren, hoe in den tijd toen zij school gingen, Italië nog in zeven of acht rijken was verdeeld. Veel vroeger waren er zeker wel driemaal zooveel, en telde men er onder anderen vele republieken, zoolks Florence, Pisa, Venetië en Genua. Van die alle is er nog maar één over, te weten San Marino, in Midden-Italië. Maar die is dan ook zoo klein, dat als de klok luidt, men het in de heele republiek hooren kan.

In den tijd waarvan we nu spreken, ongeveer 't jaar 1300, was de machtige republiek Genua in 't westen van Italië, met het niet minder machtige Venetië in het oosten, in strijd geraakt. Nauwelijks waren onze reizigers goed en wel weer thuis, toen het spel begon.

Op zekeren middag zat het drietal gezellig aan den waterkant — dat is in Venetië met een de huizenkant — te redeneren, waar de juffrouw die zij begeleid hadden, nu wel zitten zou, toen een vriend uit zijn gondel stapte en binnentrad. Hij bracht slecht nieuws. De Genuezen hadden een oorlogsvloot uitgezonden, en die was de Adriatische zee binnengevaren en naderde de stad.

Gij begrijpt hoeveel beweging dit bericht werkte. De Raad kwam bijeen om te beraadslagen wat te doen stond. Venetië was goed toegerust tot den oorlog, en zoo besloot men dan den vijand niet minder dan negentig welgevarende galeien tegemoet te zenden. Het bevel over die vloot zou de Doge voeren, die Andreas Dandolo heette. (De Doge was de hoogste persoon in Venetië. Zijn naam komt van het Latijnsche *dux*, in 't Fransch *duc*. «Duc d'alt» is gelijk zij weet, de hertog van Alva. 't Woord betekent dan ook zooveel als *hertog*, d. i. leider of aanvoerder in den oorlog.)

Nu waren de Venetianen wijs genoeg om naar de beste personen om te zien, die in den tocht zeezestrijd 't bevel konden voeren. Men wist, dat Marco Polo een bevaren zeedaas was, en al was hij ternaarwoud weer in stadtocht werden sanstonds zijn diensten gevraagd. Het bevel over een der grootste oorlogschepen werd hem opgedragen.

De vloot zelde uit, en het duurde niet lang, of men kreeg de strijdvaart der Genuezen in 't gezicht, die ook niet min was. Er ontstond een hevig gevecht. De kans was echter den Venetianen niet gunstig. Hun vloot werd verslagen niet alleen, maar zelfs maakten de Genuezen een groot aantal gevangenen, en onder dezen den Doge, Andreas Dandolo, en onzen vriend Marco Polo.

't Had niet aan hem gelegen. Zeer dapper had hij zich gewaard, doch hij werd in den strijd gewond en moest zich toen overgeven. In gezepraal voordien de vijanden de veroverde schepen met de gevangenen naar Genua. Daar werden Dandolo, Polo en de anderen gevangen gezet, omdat over hun vrijlating onderhandeld zou zijn, en de oorlog had opgehouden.

«Dat was een groote ramp, zouden we zeggen, vooral voor iemand, die pas van een lange reis komt en nu op een rustig leven hoopt. Toch hebben we 't aan die ramp te danken, dat we zoo goed weten al wat den Polo's op hun reizen is voorgekomen. Want in de gevangenschap had Marco al den tijd en de gelegenheid om zijn reizen in Azië te beschrijven, te meer wij hij de daarvan gemaakte aantekeningen kon gebruiken. Zoo ontstond het beroemde reisverhaal, dat gelezen wordt tot op dezen dag, dat Polo's naam beroemd heeft gemaakt, en waaruit ik u hier verteld heb.

(Slot volgt.)

AAN VRAGERS.

Onze lezer, de heer C. M. D. te S., deelt ons mede, dat het ter plaatse zijner inwonng sedert betrekkelijk korten tijd mode is geworden dat, wanneer een lijk begraven wordt, dadelijk, nadat de spreker geëindigd heeft, door de familieleden en vrienden — soms zeer vele in getal — de schep genomen wordt, om eene hoeveelheden zand op de kist te werpen. Schoppen waren door den grafverder reeds eenige voorwerpen zand op de kist geworpen. Hij vraag nu verklaring van den oorsprong en de betekenis dier handeling.

We maken hierbij op, dat deze gewoonte op vele plaatsen bestaat, naar we meenen, en lier en daar, jaist anders als bij onzen lezer, afneemt. De onsprong is zeker te zoeken in overoude tijden, toen het begraven niet geschiedde door bepaalde personen (thans sleedaanszeggers, «bidders», «groefbidders» of «saansprekers» geheeten), maar door de vrienden van den gestorvene. Zoo was het in den heidenschen tijd bij onze vaders. Van Stefanus lezen we ook, dat eenige godvruchtige mannen 't hem gezamenlijk ten grave droegen. Dezen waren blijkbaar geen huurlingen.

Later werd dit in zoover anders, dat betrekkingen en vrienden wel medegingen, maar de eigenlijke teraardbestelling in hun tegenwoordigheid door anderen lieten verrichten. Zoo is het nu ook. Doch het werpen van een weinig zand op de kist is een overblijfsel van de vroegere wijze van doen; men neemt daardoor zelf, al is 't slechts een oogenblik, deel aan de teraardbestelling, en de grafverder geeft daartoe het teeken door voor te gaan.

Mocht iemand het beter weten, dan zij hij zoo goed het te zeggen.

HOOGERSHUIS.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Maastricht B (vanc-Oudkerk), L van der Valk te Scheveningen A. — Kamerik (d. Bruncken), C. Steekere te Bolnes (gen. Riddaerkerk). — Zierikzee (alle maal), G. H. W. Easlink te Slie-

recht. — Heinkensland (d. Goes), J. J. Koopmans te Naaldwijk (d. 's-Gravenhage). — Berckel, H. R. Nieborg te Roon. — Spijkenisse, J. van den Berg te Rhoon. — Kamperland (gen. Wisselkerk), J. Meulink te Dussen (Noord-Braam). — AANGESOMEN: Vuurburg, P. J. Wijmnga te Zuiddam B. — Goer, R. J. van der Veen te Bolsward (Fr.) A.

BEROEFEN: Arnhem (d. Middeldburg), A. L. Ruijs te Serookerke B. — Diejstwijk, J. H. M. G. Wolf EFH. te Maassland. — Hoogeveen, J. Bredelou te Bodegraven.

Nederlandsche Hervormde Kerk. — BEROEPEN: Hedel, A. ten Have te Polsbroek. — Moerdijk, F. J. Los te Bruchem en Kerkwijk. — Ede, F. A. Steenbakker Morilyon Loven te Lexmond. — Hooge-Zwaluwe, L. A. Geselschap te Kockengen. — Pretoria (Transvaal), C. Spoelstra te Zoeterwoude. — Gapinge (d. Middeldburg), P. de Bank te Oost-Kapelle. — Oudega, W. Mensse te Bennekom. — Garenen (d. Zalt-Bommel), E. J. Hemert te Staphorst. — De Laer, W. A. Keers te Veere. — Eindhoven (Groningen), H. L. Spekman te Wijk en Hfort. — Vahurg e. a., A. J. Rotermeter JH.L. te Laren en Verwoide. — Nieuw- en St.-footland (d. Middeldburg), J. C. G. Gobius de Sart te Ennos-Buiten. — Waperveen, M. J. A. Brouwers te Rottevalle. — Oppenhuizen, J. Boer Knotnems te Rhoon. — Zwartsluis, A. Jellema te Berlikum. — Hindeleoopen, L. B. Tjebbes te Schraard. — Ulrum, J. Busch Keiser J.G. te Dwingeloo. — Brededevoort, J. van Dijk te Oldemarkt. — Acquoy (Geld.), J. W. F. Roth te Besoven.

AANGESOMEN: Pretoria (Transvaal), C. Spoelstra te Zoeterwoude. — Midwoud, B. D. Erdmans, cand. — Ochten (bij Tiel), C. Diehl te Hillenbergh.

BEROEFEN: Herbarij, J. D. Dardenne Ankering te Hilard. — Gouda, G. Mansveld te Scherpenzeel. — Haare, W. Meijering te Oldemarkt. — Aalsmeer, J. D. J. Idenburg te Ter Aa. — Weteldinge en Elst (bij Reenen), Chr. Yzonzides te Renkum. — Midlum, J. G. Knottnerus A.Mz. te 's-Gravenhage. — Knollendam, B. D. Rardmans, cand. — Vuursche, F. J. Los te Bruchem en Kerkwijk. — 's-Heer-Hendrikskinderen e. a. (d. Goes), A. M. Knottnerus te Zaamslag. — Nieuwerkerk (op Dinkeland), J. van den Bergen te Vasseveld en Sinderhoek. — Loosdorp, B. Zoete te Augustinaga.

Evang. Luth. Kerk. — AANGESOMEN: Maastricht, J. H. Grottendieck H.Fr. te Zierikzee.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co,
Commissionariss in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

GOLDSCHMEDING'S
PIANO'S en ORGELS
zijn alom bekend en worden bij toevoming gevraagd.

GROOTE MAGAZIJNEN
KEIZERSGRACHT 305,
Warmesstraat 141, Amsterdam.

VRAAG Catalogus en Conditions van
Huur, Huil en Betaling.
Speciale Inriching voor Reparatie.

A. R. A. HAGT,
voorheen VAN DEN DRIES & Co.,
WIJNHANDEL,
KLUNDERT.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sleuten PROLONGATIEN en BELEENINGEN: Nemen gelden a DEPOSITO 1/4 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De beweging onder de studenten, waaruit de bijeenkomsten, te Liverpool gehouden, zijn voortgekomen, is reeds in 1884 aangevangen. In dat jaar werden twee studenten van de Hoogeschool te Cambridge in Engeland, Stanley Smith en C. T. Snudd krachtig aangegredven, om hun mede-studenten op te wekken zich over te geven in den dienst van Christus. Zij bezochten ook andere Universiteiten in Engeland en Schotland, en vonden een gepeend oor bij velen, vooral ook onder de talrijke medicusche studenten aan de Hoogeschool van Edinburgh. (Er zijn daar meer dan 2000 medicus). God zegende deze beweging kennelijk, en de Christelijke jonge mannen aan de onderscheidene Universiteiten begonnen zich aan te sluiten in verenigingen, tot versterking van hun geestelijk leven en bearbeiding van anderen.

Deze Christelijke studentenverenigingen begonnen nu allengs de behoefte te gevoelen ook elkander eenmaal 'sjaars te ontmoeten, en soo hadden in 1889 de eerste samenkomsten plaats, waarbij vijf Universiteiten vertegenwoordigd waren.

De opwekking onder deze verenigingen om ook meer bepaald de *Zending* te behartigen, ging uit van Amerika en dateert van 1892. De heer Wilder, een Amerikaan, bezocht de Britsche Universiteiten en werkte krachtig onder de Christelijke studenten, om hen op hun ernstige roeping in deze te wijzen. Zij, die zich meer bepaald aan den Zendingarbei wenschten te wijden, vormden weer onder elkander een bond, welke zulk een groote uitwending heeft verkeren, dat thans, 3 1/2 jaar na de opriching, daarvan 1030 studenten lid zijn, die allen zich voorbereiden om den Heere te gaan dienen in het werk der Zending, hetzij als theoloog of als medicus.

Geledurende den laatsten tijd kan gezegd worden, dat er inderdaad een geestelijke ontwakning heeft plaats gehad onder de Engelseche studenten. Velen werden geïnteresseerd in de Hellighe Schrift en gebed. Met veelheid worden de nieuw aankomende studenten ontvangen en wordt hun den weg gewezen, om in goede kringen te worden opgenomen, waar zij hartelijk welkom worden geheeten. Voor hoevel lange mannen kan —

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS. Een leerboek voor zollonderricht, ten dienste van onderwijzers en ontwikkelden.

DOOR

R. HUSEN.

Prijs: 1ste deel f2.25; 2de deel f2.75.

Het 1ste deel werd aanbevolen door de *Standaard*, *Chr. Schooldad*, *Jongelingsbede*, *Vrije School* en *Chr. School*.

UITGAVE VAN HOVEKER & ZONN,
te AMSTERDAM:

GEDICHTEN

VAN

J. A. WORMSER.

Prijs f1.25 te stompelb. f1.90.

NIEUW KERKGEBOUW te BREDA.

Uit de Cat-bus van Dr. S. A. v.d. R. f 5.36; van de Geref. kerk te Tuammarun f 2.50. De kerkeraden is geslaagd in den aankoop van bouwterrein. Voor Juni a. s. dient nu een kerkgebouw te verrijzen — aangezien op dat tijdstip het huurcontract van het tegenwoordig lokaal vervalt.

Wij zijn echter niet bij machte in allen nood te voorzien.

De bekende middigheid van ons Christen-volk stelle ons ook nu niet te leure.

De Penningm. der Geref. kerk te Breda,
P. K. VAN BOON.

B., 28-2-96.

Een verzoek namens „FILIPPUS“

Traktaatverspreiding in Ziekenhuizen.

Het Gereformerd traktaaten-genootschap Filippus wenscht zijn arbeid uit te breiden.

Reeds nu worden in enkele ziekenhuizen op de zalen traktaaten uitgereikt, om de kranken op den grooten Medicijnmeester te wijzen. Toch dient er meer gedaan te worden.

En zulks kan ook geschieden. «Ik ben krank geweest en gij hebt Mij bezocht», worde niet vergeten. En een traktaatje achterlatende, of alleen maar uitreiken, kan zoo vruchtbaar zijn.

Had Filippus nu maar de adressen van de broeders of zusters, die in dezen reeds werkzaam zijn, of van die zich tot uit werk willen omkamen, dan zou het Bestuur zoo gaarne met deelken in correspondentie treden, om hen te steunen!

In dit berwaar kan licht worden voorzien. Laat n.l. een ieder, woonachtig in plaatsen, waar zieken- of gasthuizen zijn, en geneigd op bovengenoemde wijze werkzaam te zijn, of bekent met anderen, die daartoe geschikt geacht worden, zijn of haar adres opgeven aan het Bestuuralid.

Dr. H. FRANSSEN,
pred. dt Geref. kerk te Winterwijk.

Bij den Uitgever W. H. ZURICH, te Doetinchem en bij elken soliden boekhandelaar staat de in teekening open op:

Talmage's Volkspreken,
in 52 wekelijksche afleveringen à f 0.05 of f 0.65 per kwartaal.

Vrije Universiteit.

De beweging onder de studenten, waaruit de bijeenkomsten, te Liverpool gehouden, zijn voortgekomen, is reeds in 1884 aangevangen. In dat jaar werden twee studenten van de Hoogeschool te Cambridge in Engeland, Stanley Smith en C. T. Snudd krachtig aangegredven, om hun mede-studenten op te wekken zich over te geven in den dienst van Christus. Zij bezochten ook andere Universiteiten in Engeland en Schotland, en vonden een gepeend oor bij velen, vooral ook onder de talrijke medicusche studenten aan de Hoogeschool van Edinburgh. (Er zijn daar meer dan 2000 medicus). God zegende deze beweging kennelijk, en de Christelijke jonge mannen aan de onderscheidene Universiteiten begonnen zich aan te sluiten in verenigingen, tot versterking van hun geestelijk leven en bearbeiding van anderen.

Deze Christelijke studentenverenigingen begonnen nu allengs de behoefte te gevoelen ook elkander eenmaal 'sjaars te ontmoeten, en soo hadden in 1889 de eerste samenkomsten plaats, waarbij vijf Universiteiten vertegenwoordigd waren.

De opwekking onder deze verenigingen om ook meer bepaald de *Zending* te behartigen, ging uit van Amerika en dateert van 1892. De heer Wilder, een Amerikaan, bezocht de Britsche Universiteiten en werkte krachtig onder de Christelijke studenten, om hen op hun ernstige roeping in deze te wijzen. Zij, die zich meer bepaald aan den Zendingarbei wenschten te wijden, vormden weer onder elkander een bond, welke zulk een groote uitwending heeft verkeren, dat thans, 3 1/2 jaar na de opriching, daarvan 1030 studenten lid zijn, die allen zich voorbereiden om den Heere te gaan dienen in het werk der Zending, hetzij als theoloog of als medicus.

Geledurende den laatsten tijd kan gezegd worden, dat er inderdaad een geestelijke ontwakning heeft plaats gehad onder de Engelseche studenten. Velen werden geïnteresseerd in de Hellighe Schrift en gebed. Met veelheid worden de nieuw aankomende studenten ontvangen en wordt hun den weg gewezen, om in goede kringen te worden opgenomen, waar zij hartelijk welkom worden geheeten. Voor hoevel lange mannen kan —

menschelijkerwijs gesproken — deze beweging niet een beslissenden invloed uitoefenen voor hun gehele toekomstige leven.

Het 300 eekander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken» is een gebod des Heeren, welks nakoming altijd Zijn zegen zal brengen.

W. HOVVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:
Door den heer L. T. Foonstra te Oudega: uit Oudega f 48.50; uit Ylst f 47; uit Hommert f 47; samen f 142.50; door den heer J. H. Kolkman te Gelselaar (voor de Theol. fac.) f 20; door Dr. C. W. E. Ploos van Amstel te Zwolle f 113.

Aan Collecties: (voor de Theol. faculteit).

Van de Geref. kerk te Augustinaga f 1.58; van idem te Buitenvoort f 6.47; van idem te Bierum f 6.65; van idem te Bustru f 1.01; van idem te Gerkeshoofster f 5.77; van idem te Kollum A f 3.77; van idem te Kollum B f 11.53; van idem te Oostermeer f 1.02; van idem te Twijssel f 1.15; van idem te Vennwardierwal f 1.